

ДО

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДИРЕКЦИЯ
“НАЦИОНАЛЕН ФОНД”

ДНФ № 03 / 10.03 2009 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И
ЕНЕРГЕТИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА
И ВОДИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ДЪРЖАВНАТА
АДМИНИСТРАЦИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНАТА РЕФОРМА
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ
АГЕНЦИЯ ЗА МАЛКИ И СРЕДНИ
ПРЕДПРИЯТИЯ

КОПИЕ

СЪВЕТ ЗА КООРДИНАЦИЯ В БОРБАТА С
ПРАВОНАРУШЕНИЯТА, ЗАСЯГАЩИ
ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ (АФКОС)
ДИРЕКЦИЯ “КООРДИНАЦИЯ НА
БОРБАТА С ПРАВОНАРУШЕНИЯТА,
ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ” В
АДМИНИСТРАЦИЯТА НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

АГЕНЦИЯ ЗА ДЪРЖАВНИ ВЗЕМАНИЯ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

Относно: Процедура по регистриране, докладване и последващо проследяване на случаи на нередности по Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз

На основание чл. 4 и чл. 12, ал. 4 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и с цел осигуряване прилагане на изискванията по чл. 58, буква „з” и чл. 70, параграф 1, буква „б” от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, раздел „Нередности”, глава II от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 година относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент (ЕО) № 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие, както и

на разпоредбите на Постановление № 18 на МС от 04.02.2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕО (изм. ДВ бр. 57 от 24.06.2008 г.), се дават следните задължителни указания:

I. Отговорности

1. Управляващият орган е отговорен за въвеждането на ефективни системи за установяване и регистриране на случаи на нередности по Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС по смисъла на чл. 2, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, както и за тяхното докладване и последващо проследяване.

2. Управляващият орган/Междинно звено определя служител и негов заместник, от съответната администрация, които отговарят за борбата с нередностите и осъществяват оперативно взаимодействие с дирекция “Координация на борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности” (дирекция “КБПЗФИЕО”) в администрацията на Министерския съвет.

3. За целите на администрирането на сигнали и случаи на нередности и измами Управляващият орган/Междинно звено определя един или няколко служители от съответната администрация, които да изпълняват функциите на служители по нередности за съответната Оперативна програма. Функциите на служителя по нередности могат да се изпълняват и от лицата по т. 2.

4. Управляващият орган осигурява разясняване на всички участващи страни (в т.ч. Междинни звена и бенефициенти) на определението за нередност и измама, както и на прилагането на процедурата по установяване, регистриране, докладване и последващо проследяване на всички регистрирани случаи на нередности по Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

5. Служителите в Управляващия орган/Междинното звено подписват декларации, че са запознати с определението за нередност и измама и с реда за докладване на нередности по съответната Оперативна програма.

6. Управляващият орган докладва всички случаи на регистрирани нередности на дирекция “КБПЗФИЕО” и на Сертифициращия орган.

7. Сертифициращият орган анализира и докладва всяко тримесечие случаите на регистрирани нередности на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и на дирекция “КБПЗФИЕО” в администрацията на Министерския съвет.

8. Управляващият орган може да бъде подпомогнат методически от Сертифициращия орган за прилагане на процедурата по регистриране, докладване и последващо проследяване на нередности.

II. Процедура по докладване при установяване на нередност

9. Задължението за регистриране на нередност възниква при установяване на нарушение на разпоредба на общностното право и/или националното законодателство, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.

10. Информация за нередности, на база на която се стартира процедура за регистриране на нередност, може да бъде:

- сигнал извън ведомството - от външни контролни органи, от средствата за масово осведомяване, от отделни лица;

- сигнал в рамките на ведомството – от вътрешни контролни органи, от вътрешен одит, от служител в следствие на изпълнение на заложените в контролната среда проверки и други.

11. Служителите в Управляващия орган/Междинното звено подават сигнали за нередности или подозрение за нередности на служителя по нередностите в Управляващия орган/Междинното звено и на ръководителя на Управляващия орган/Междинното звено.

12. Управляващият орган/Междинното звено поддържа регистър на всички получени сигнали за нередности и измами, като по всеки от тях извършва съответни проверки за установяване достоверността на изложените в сигнала обстоятелства. При потвърждаване на тази достоверност, както и съответствие с обхвата на определението за нередност, се стартира процедурата по регистриране и докладване на нередности.

13. При наличие или съмнение за връзка на някое от лицата, на които следва да се подават сигналите за нередности, със случая на нередност, информацията се подава директно до:

- ресорния заместник-министър или ръководител на ведомство;
- ръководителя на Сертифициращия орган в Министерство на финансите;
- дирекция “КБПЗФИЕО” в администрацията на Министерския съвет;
- ОЛАФ.

14. Регистрирането и докладването на нередност не следва да се обвързва с начина и момента на възстановяване на средства по нередността.

15. Сертифициращият орган не докладва на ОЛАФ случаите на нередност на стойност по-малка от равностойността на 10 000 (десет хиляди) евро европейско съфинансиране, освен ако това не е изрично изискано от Европейската комисия.

16. Сертифициращият орган не докладва на ОЛАФ случаите на нередност, когато:

- нередността се състои единствено в цялостно или частично неизпълнение на операция, която е част от съфинансираната Оперативна програма, поради фалит на бенефициента;

- са докладвани доброволно от бенефициента на Управляващия орган или Сертифициращия орган преди един от тези органи да е разкрил нередността, независимо дали е било преди или след изплащане на публичната помощ;

- са разкрити и коригирани от Управляващия орган или Сертифициращия орган, преди да е извършено каквото и да било плащане към бенефициента от публичната помощ.

17. Изключенията за докладване на нередности от Сертифициращия орган до ОЛАФ по т. 15 и 16 не освобождават Управляващия орган от задължението да докладва на дирекция “КБПЗФИЕО” в администрацията на Министерския съвет и на Сертифициращия орган тези случаи на нередност съгласно установената форма и при спазване на условията, реда и сроковете, определени в т. 19 – т. 25 от настоящото указание.

18. Управляващият орган докладва всички установени и регистрирани случаи по съответната Оперативна програма, които представляват нередност или подозрение за измама, засягащи финансовите интереси на Европейските общности.

19. Управляващият орган докладва текущо на дирекция “КБПЗФИЕО” и на Сертифициращия орган всички възникнали нови случаи на нередности в срок до 10 дни след регистрирането им.

20. При промяна на поне един от елементите на вече докладвана информация по т. 19, в срок до 10 дни от настъпване на промяната, Управляващият орган е длъжен да предостави на дирекция “КБПЗФИЕО” и на Сертифициращия орган съответната актуализация.

21. За целите на докладването по т. 19 и т. 20 се използва формат “Регистър на нередности и измами” съгласно Приложение 1 от настоящото указание.

22. Управляващият орган докладва на Сертифициращия орган всяко тримесечие всички нови случаи на нередности/измами и последващите действия и/или промени по вече докладваните случаи на установени нередности/измами, включително всяка нова и/или липсваща в предходните уведомления, информация.

23. За целите на докладването по т. 22 се използва стандартна форма “Тримесечно уведомление за нередностите по отношение на структурните политики” (Приложение 2), съгласно условията на Раздел 4 “Нередности”, Глава II на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

24. Тримесечното уведомление за нередности се изготвя в четири оригинални екземпляра – единият се прилага към досието на нередността по т. 36 от настоящото указание, а останалите три се изпращат на Сертифициращия орган.

25. Сроковете за предоставяне на тримесечното уведомление са както следва:

- за първо тримесечие на текущата година – в срок до 30 април на текущата година;
- за второ тримесечие на текущата година – в срок до 31 юли на текущата година;
- за трето тримесечие на текущата година – в срок до 30 октомври на текущата година;
- за четвърто тримесечие на текущата година – в срок до 31 януари на следващата година.

26. Информацията, включена във формата на докладване по т. 21 се изготвя в български лева и евро. Уведомлението за нередности по т. 23 от настоящото указание се изготвя в евро.

27. Валутният курс BGN/EUR, използван за целите на докладване на нередности по т. 21 и т. 23, е счетоводният обменен курс на Европейската комисия, който е публикуван електронно най-близо до датата на регистриране на нередността.

28. Ако за съответния период няма установени случаи на нередности, както и нередности, възникнали в предишни периоди, които все още не са приключени, Управляващият орган представя Декларация, удостоверяваща липсата на нередности по съответната Оперативна програма, съгласно стандартна форма (Приложение 3).

29. Управляващият орган анализира всеки случай на нередност с цел гарантиране, че са предприети корективни действия за подобряване на контролната среда и избягване на аналогични случаи на нередности в бъдеще, когато става въпрос за повтарящи се нередности или за такива, предизвикани поради слабости в контролната среда.

30. Управляващият орган докладва незабавно констатираните нередности или подозренията за такива когато:

30.1. има основание да се счита, че биха имали бързо отражение извън територията на страната или са извършени на територията и на други страни-членки на Европейския съюз;

30.2. има основание да се счита, че те представляват нова неправомерна практика;

30.3. стойността на безвъзмездната финансова помощ по съответния проект надвишава левовата равностойност на 200 000 евро.

31. Нередностите по т. 30 се докладват незабавно от Сертифициращия орган на ОЛАФ, както и на други страни-членки, когато е необходимо.

32. Управляващият орган предоставя в изискуемите срокове допълнителна информация, касаеща случаите на нередности, при поискване от страна на Сертифициращия орган, ОЛАФ и Дирекция "КБПЗФИЕО" към администрацията на Министерския съвет.

33. Управляващият орган информира Сертифициращия орган за осчетоводените нередности в срок от 5 работни дни от осчетоводяването им съгласно стандартен формат (Приложение 4).

III. Процедура за администриране на нередности

34. Управляващият орган разработва и прилага процедура за администриране и докладване на нередности, като следва детайлните изисквания, изложени в Раздел 4 „Нередности”, Глава II на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

35. Управляващият орган поддържа досие за всеки случай на установена нередност.

36. Досието по нередността съдържа цялата документация на хартиен носител, събрана във връзка със съответния случай на нередност, включително:

- доклади за нередността;
- документацията по разследването;
- копие от одиторски доклади;
- уведомления/писма, които са били изпращани/получавани;
- отговори на уведомленията/писмата;
- всякакъв вид друга кореспонденция, свързана с нередността;
- информация, свързана със съдебни дела и други.

37. Досието по нередността трябва да носи същия идентификационен номер/номера като идентификационния номер/номера, под който/които е регистрирана съответната нередност.

38. Управляващият орган поддържа регистър за нередностите във формат, указан в т. 21, в който се регистрират всички установени случаи на нередности по съответната Оперативна програма.

39. Достъпът до информацията от регистъра за нередности и досиетата по нередности е ограничен до лицата, които имат функции, свързани с администрирането на нередности, и финансовото управление и контрол по съответните Оперативни програми. При поискване информацията може да бъде предоставена на компетентните контролни органи.

40. Всеки нов случай на нередност се регистрира от Управляващия орган/Междинното звено последователно под поставен от него определен национален идентификационен номер. Структурата на националния идентификационен номер е указана в Приложение 2 “Тримесечно уведомление за нередностите по отношение на структурните политики”.

41. За целите на първоначалното докладване на нередността до Сертифициращия орган, Управляващият орган попълва в Приложение 2 “Тримесечно уведомление за нередностите по отношение на структурните политики” единствено националния идентификационен номер.

42. След получаване на пълната документация по нередността, регистрирана по т. 40, в случаите извън обхвата на т. 15 и т. 16 от настоящото указание, Сертифициращият орган поставя общ идентификационен код (CCI номер от Приложение 2) и предоставя писмено на Управляващия орган идентификационния номер, под който нередността е била докладвана на ОЛАФ.

43. Управляващият орган посочва номерацията по т. 40 и т. 42 (ако е приложимо) при всяко последващо докладване на нередността, както и при водене на досието по т. 37.

44. Управляващият орган отговаря за организиране на процеса по подаване на навременна информация за целите на счетоводното отразяване на случаите на нередност, които имат финансово изражение, при което:

- информацията, подавана от служителя по нередностите в Управляващия орган към счетоводството на Управляващия орган, следва да съответства на информацията от тримесечното уведомление за нередности, и да съдържа минимум следната информация – проект №; сума в лева по източници на финансиране; дата на установяване на нередността;

- при закриване на случай на нередност служителят по нередностите уведомява счетоводството за датата на закриване.

45. Управляващият орган отговаря за организиране на процеса по подаване на навременна информация от страна на счетоводството на Управляващия орган към служителя по нередности в Управляващия орган за възстановените суми по случаите на установени нередности с финансово изражение, като предостави минимум следната информация: проект №; възстановена сума в лева по източници на финансиране; дата на банков документ.

46. Разпределението по източници на финансиране за целите на т. 44 и т. 45 се извършва служебно от Управляващия орган при спазване на съотношението на европейско и на национално съфинансиране от държавния бюджет, определено в съответната Оперативна програма.

IV. Възстановяване на неправомерно изплатени суми

47. Управляващият орган е длъжен да осигури възстановяването към бюджета на Европейската общност и националния бюджет на всички суми по регистрирани нередности по Оперативната програма и/или на всички неправомерно изплатени средства.

48. Управляващият орган е отговорен за идентифициране на всички нови суми за възстановяване чрез прилагането на контролни процедури на всички етапи от прилагане на програмата.

49. Управляващият орган е длъжен да предприеме незабавни действия за събиране на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, включително от свързаното с тях национално съфинансиране, както и на глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и правото на Европейския съюз.

50. Независимо от избрания подход за третиране на дължимите суми по нередности във връзка със сертификацията на разходите и отчитането им пред Сертифициращия орган, Управляващият орган е длъжен да предприеме незабавни действия за възстановяването от съответния бенефициент на всички неправомерно изплатени суми, заедно с дължимите лихви.

51. Управляващият орган, в 10 дневен срок от установяване на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоените средства, предприема действия по обезпечаване на задължението и изпраща покана до бенефициента да плати доброволно задължението си в двуседмичен срок от получаване на поканата.

52. В поканата за доброволно изпълнение до бенефициента Управляващият орган посочва размера на дължимите суми, срокът за възстановяването им, данни за банковата сметка, по която да бъдат възстановени, както и реда, по който Управляващият орган да бъде уведомен от бенефициента за доброволно възстановените суми. В поканата се посочват и възможните санкции и процедури в случай, че изискването за възстановяване на дължимите суми не се изпълни в указания срок.

53. В случай, че бенефициентът не възстанови дължимите суми в срока за доброволно изпълнение по т. 51, Управляващият орган уведомява Националната агенция за приходите за необходимостта от предприемане на действия по принудителното им събиране съгласно реда, предвиден в българското законодателство.

54. Вземанията на Управляващите органи на Оперативни програми, които възникват въз основа на административен акт, са публични държавни вземания и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

55. Вземанията на Управляващите органи на Оперативните програми, които възникват въз основа на договор, са частни държавни вземания и се събират от Националната агенция за приходите по общия ред, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.

56. Подлежащите на възстановяване недължимо платени и надплатени суми, както и неправомерно получени или неправомерно усвоени средства от страна на бюджетните и държавните предприятия, получавани от фондовете на Европейския съюз, както и такива, представляващи национално съфинансиране или авансово финансиране се възстановяват чрез прихващане с подлежащи на отпускане от централния бюджет трансфери и капиталови трансфери за първостепенните разпоредители с бюджетни кредити.

57. Условиата, редът и механизмът за прихващането по т. 56 се определят с акт на Министерския съвет.

58. Управляващият орган/Междинното звено осчетоводява всички дължими и възстановени суми (главница и натрупана лихва) на ниво проект.

59. Във всички случаи, когато бенефициентът или Националната агенция за приходите възстановят дължимите суми, Управляващият орган е задължен да предостави на Сертифициращия орган, в рамките на 5 работни дни след датата на възстановяване,

писмена информация за възстановените суми съгласно стандартния формат в Приложение 5.

60. Управляващият орган може да приспадне неправомерно изплатените суми, включително лихвата, от последващите средства, на които бенефициентът има право.

61. В случаите, когато по сметките на дирекция “Национален фонд” постъпват средства, които не следва да се третират като неусвоен трансфер, в това число лихви, генерирани по банковите сметки на бенефициентите, активирани банкови гаранции, глоби, санкции и други, Управляващият орган следва да уведоми дирекция “Национален фонд” за вида и размера на сумата в рамките на 5 работни дни след датата на възстановяване, съгласно стандартния формат в Приложение 5.

62. Ако Управляващият орган прецени, че дадена сума не може да бъде възстановена или не се очаква тя да бъде възстановена, той уведомява Сертифициращия орган за невъзстановимата сума и за фактите, имащи отношение към решението относно разпределянето на загубата в специален доклад, съдържащ информацията по чл. 30, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

63. Информацията по т. 62 се предоставя от Сертифициращия орган на Европейската комисия, с изключение на случаите на нередности на стойност по-малка от равностойността на 10 000 (десет хиляди) евро, съгласно изключението, определено в чл. 36 (1) от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

V. Използване на Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН)

64. За целите на отчитането и докладването на случаите на установени нередности следва да се използва модул “Нередности“ в единната информационна система за управление и наблюдение.

65. Информацията, въведена в ИСУН, трябва да съответства на информацията, подадена на хартиен носител с тримесечните уведомления за нередности.

VI. Други

66. Управляващият орган подава към Сертифициращия орган годишна Декларация за възстановените и подлежащи на възстановяване суми по съответната Оперативна програма.

67. Декларацията по т. 66 от настоящото указание се изготвя в евро, съгласно стандартен формат в Приложение 6, и се подава до 31 януари на годината, следваща отчетната година.

68. В случаите когато са възстановени суми, касаещи или не касаещи докладвани нередности, за целите на изготвяне на регистъра по т. 21, тримесечното уведомление по т. 23 и декларацията по т. 66, Управляващия орган/Междинното звено използват, счетоводният обменен курс на Европейската комисия BGN/EUR, който е публикуван електронно най-близо до датата на възстановяване на средствата.

69. Управляващият орган подава към Сертифициращия орган годишна Декларация за намалени суми от Декларациите за допустими разходи по съответната Оперативна програма.

70. Декларацията т. 69 от настоящото указание се изготвя в лева, съгласно стандартен формат в Приложение 7, и се подава до 31 януари на годината, следваща отчетната година.

71. Разпоредбите на настоящото указание следва да бъдат отразени в съответния специален акт (споразумение/договор/заповед) за делегиране на права и задължения на Междинното звено за изпълнение на Оперативната програма и в договорите за предоставяне на безвъзмездна помощ на бенефициентите.

72. Управляващият орган следва да включи в договора/заповедта за отпускане на безвъзмездна финансова помощ на бенефициентите и клаузи, гарантиращи следното:

- възможност за прихващане и/или изискване за възстановяване на неправомерно изплатените суми, заедно с дължимите лихви;

- изпълнението на задълженията на бенефициентите по отношение на нередности.

73. За Оперативни програми „Транспорт” и „Околна среда” процедурата по разкриване, отчитане, докладване и последващо разрешаване на всички регистрирани случаи на нередност се прилага поотделно за приоритетите, финансирани от Кохезионния фонд, и за приоритетите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие.

74. Настоящите указания не са приложими за Програмите за Транс-гранично сътрудничество. Начинът и редът за разкриване, отчитане, докладване и последващо разрешаване на всички регистрирани случаи на нередност по тези Програми се уреждат в отделно указание.

75. Точки 53, 55 и 59 се прилагат от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн. ДВ бр.12 от 13.02.2009 г.). До 01.05.2009 г. вземанията на Управляващите органи на Оперативните програми, които са частни и публични държавни вземания се събират по досегашния ред, регламентиран в Закона за събиране на държавни вземания и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

76. Настоящите указания отменя ДНФ № 03/17.09.2007 г.

Настоящите указания следва да бъдат отразени в утвърдените писмени правила на Управляващия орган и Междинните звена.

МИНИСТЪР
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
И ИКОНОМИКА

